

Midt-Troms friluftsråd

Besøksadresse: Kommunehuset i Bardu
Postadresse: Pb 401, 9365 Bardu
Tlf: 98 00 12 13
E-post: mtf@bardu.kommune.no
Hjemmeside: www.midt-troms.no/friluftsråd

Bardu kommune
Postboks 401
9365 Bardu

17. desember 2015

Høringsuttalelse til forskrift om kommunalt løypenett for snøskuter i Bardu kommune_UTKAST

Midt-Troms friluftsråd er kjent med at Bardu kommune har forskrift om kommunalt løypenett for snøskuter til offentlig høring. Forskriften inneholder forslag til 6 nye løyper på til sammen ca. 145 km. MTF ønsker å komme med innspill til saken.

Midt-Troms friluftsråd ble opprettet i 2006 som et interkommunalt samarbeidsorgan som arbeider for fremme av friluftslivet i regionen. Bak friluftsrådet står 8 kommuner: Bardu, Berg, Dyrøy, Lenvik, Målselv, Sørreisa, Torsken og Tranøy, som alle er likeverdige medlemmer.

Formålet med friluftsrådet er å arbeide for økt forståelse for friluftslivets betydning, bedre friluftskultur og utbredelse av friluftslivet. Friluftsrådet skal også arbeide for å sikre og utvikle regionens friluftsmuligheter. Gjennom aktivt å fremme friluftslivet og være ambassadører for naturopplevelse og fysisk aktivitet, håper vi at så mange som mulig ønsker å ta del i friluftslivets gleder.

Bardu kommune er en villmarkskommune med unike kvaliteter hva gjelder variert og vakker natur som bidrar til verdifulle naturopplevelser for allmennheten. Naturen og friluftsmulighetene i kommunen gir både omdømme, bolyst, reiselivsnæring, folkehelse og livskvaliteten til folk flest. Disse kvalitetene er svært viktig å ivareta i forskrift om kommunelat løypenett for snøskuter.

Retningslinjer og forventninger

I loven står det at hensynet til friluftslivet skal stå i en særstilling. I lovproposisjon, side 28, står det blant annet: «Det er særlig friluftslivet som risikerer å bli skadelidende ved etablering av snøscooterløyper, ikke minst som følge av eventuell ulovlig kjøring med utspring i løypene. Hensynet til friluftslivet står derfor i en særstilling.» I Stortings prop 35L oppfordres kommunene å ta et spesielt hensyn til friluftslivet og at snøscooterløypene ikke bør legges i spesielt viktige eller viktige friluftslivsområder jfr. kartleggingen. Det understrekes også at kommunene bør holde store, sammenhengende vinterfriluftsområder frie for snøskuterløyper. Det påligger derfor den enkelte kommune et stort ansvar å ivareta friluftslivets interesser gjennom planprosessen. Det er avgjørende at friluftinteressene ivaretas og at frivillige lag og foreninger inkluderes tidlig i prosessene.

Villmarkspregede områder

Bardu kommune forvalter store og verdifulle naturområder; vernede områder og inngrepsfri natur. Bardu er den kommunen i Troms med tredje mest villmarkspregede områder. Dette er områder som er viktig for biologisk mangfold, naturgrunnlaget i seg selv og for gode rekreasjonsopplevelser. I perioden 1988 - 2012 var tapet av villmarkspregede områder 13 km². Midt-Troms friluftsråd vil understreke viktigheten av for fremtida å ivareta de inngrepsfrie naturområdene som finnes i kommunen.

Ifølge Miljødirektoratet forsvinner det aller mest inngrepsfri natur i Nord-Norge, noe som gir oss et særlig ansvar for å ta godt vare på de gjenværende områdene. Mye av Bardus fortrinn ligger nettopp i den storslåtte og urørte naturen. Selv om snøskuterløyper ikke kvalifiserer til offisielle tap av INON-områder, har det en reell effekt på opplevelsen av området. Både for de som er der, naturmangfoldet, samt vissheten at det fremdeles finnes store urørte områder. MTF oppfordrer til at villmarksområdene tillegges vekt i videre saksgang.

Det stille rom

I konsekvensutredningen nevnes «det stille rom» ved ulike anledninger. Det er likevel ikke tydelig definert hva det er eller hvor grensen for «det stille rom» går. Midt-Troms friluftsråd anbefaler at dette tydeliggjøres og at en først definerer en grense for hvor en ønsker «det stille rom», før en etablerer nye skuterløyper. «Det stille rom» begynner også i Troms å bli en knapphetsressurs.

Foreslåtte løyper

Midt-Troms friluftsråd har ingen større innvendinger mot løype 1, 2, 3a, c-h og 6, men har kommentarer knyttet til løype 3b, 4 og 5.

3b) Fra Livasselva til Fiskeløselva

Denne løypa går på nordsida av Altevatnet og vil ligge tett inntil skiløypa som går ved Altevatnet inn til Troms Turlag sine to hytter på Gaskas. Skiløypa er også en del av Nordkalottruta (vandrerute fra Kautokeino til Sulitjelma) som krysser dette området. MTF oppfordrer til at skuterløypa på dette strekket holder seg på sørsiden av vatnet. På denne måten får en differensiering og kan forebygge eventuelle brukerkonflikter. Nordsida av vatnet fram til Gaskashytta bør forbeholdes umotorisert ferdsel.

Løype 4: Ostu – Leinavatn - Gamas

Her åpnes et helt nytt område for snøskuterkjøring. Området har store verdier som villmarksområde, stille rom og for friluftsliv og naturmangfold. I friluftkartleggingen er store deler av området verdsatt som «svært viktig» eller «viktig». Området må sees i en større sammenheng, da det representerer et av få større sammenhengende villmarksområder i Europa. Områder uten støy, trafikk og betydelige inngrep er i dag et knapphetsgode.

I konsekvensutredningene heter det at en åpning av dette området vil føre til negative konsekvenser for friluftslivet, særlig i form av støy som ny faktor. Det strider også imot de nasjonale anbefalingene om å unngå nyetableringer i svært viktige friluftsområder, samt i større sammenhengende vinterfriluftsområder. Leina er et populært og godt isfiskevann og er forholdsvis lett tilgjengelig via dagens isfiskeløype til Ostu. Leina har også mye historie og tradisjon knyttet til bruk, samt at deler av områder er tilrettelagt for friluftsilv. Leinavasstua (Statskoghytte) er blant annet mulig for allmennheten å leie. Overnevnte gjør at området har særegne kvaliteter i forhold til andre områder som trekkes fram til alternativ bruk.

I dag finnes det allerede isfiskeløyper langs hele Altevatn, og disse vil mest sannsynlig bli omgjort til rekreasjonsløyper. Dette utgjør et omfattende løypenett og mange titalls kilometer med skuterløyper. Her er det allerede muligheter for de som ønsker å benytte skuteren til å komme seg bort, campe, fiske, til å starte skituren lengre inn på Altevatn o.l. Friluftsrådet stiller da spørsmål ved behovet av å forlenge løypene inn i et nytt, verdifullt og kontroversielt område.

Leina-området er forholdsvis lite på skuter, det vil gå fort å kjøre gjennom. Men med umotorisert ferdsel er dette fremdeles et stort og attraktivt villmarksområde med opplevelseskvaliteter som ikke finnes i andre stille deler av Bardunaturen. Landskapet står også i kontrast til Rohkunborri som er vernet som nasjonalpark og trekkes fram som et alternativt friluftsområde. Leinavatn, Gamas og Rohkunborri utfyller hverandre i opplevelsesverdi og kvaliteter.

Dersom løypene over Leinavatn og til Gamas åpnes, er det høyst sannsynlig at det vil medføre økt trafikk. Lokale ønsker å kjøre nye steder, samtidig som at området trolig vil tiltrekke seg flere tilreisende rekreasjonskjørere. Summen kan fort bli mer kjøring både på Altevatnet, og selvfølgelig i det nye området.

Midt-Troms friluftsråd mener denne løypeutvidelsen vil medføre negative konsekvenser for det enkle friluftslivet og redusere opplevelseskvalitetene i et av de siste områdene med kvalifisert villmark i Troms.

Løype 5: Altevatnet – Nasjonalparkgrensa sør for Bihppas

Løype 5 er foreslått som en avstikker fra isfiskeløypenettet opp til nasjonalparkgrensa ved Bihppas. Denne strekker seg fra Altevatnet på ca. 500 moh. til ryggen på Bihppas på ca. 700 moh. At løypa stiger ca. 200 meter og går høyt i terrenget gjør at motorstøyen vil påvirke og spre seg i langt større grad enn om løypa gikk i dalen. I dag er løypa en dispensasjonsløype, men det foreslås som rekreasjonsløype.

Midt-Troms friluftsråd tror at det vil bli langt mere bruk av løypa om den åpnes for alle. Det vil også være attraktivt å komme seg opp og få utsikt, samt ta seg inn i nasjonalparken. En rekreasjonsløype helt til nasjonalparkgrensa vil fjerne den bufferen man i dag har inn mot nasjonalparken og de urørte områdene ved Geavdna/Eartebeal og ha negative konsekvenser for friluftslivet og opplevelseskvalitetene dette området representerer.

Løype 4 og 5 er med på å «spise opp» viktige urørte natur og friluftsområder og vil ha store negative konsekvenser for utøvelse av det enkle friluftslivet i disse områdene. Friluftsrådet savner en helhetlig forvaltning og ivaretagelse av de få gjenværende stille og urørte naturområdene vi har igjen i Europa og mener vi har et ansvar for å sikre disse opplevelseskvalitetene for fremtidige friluftsutøvere.

Samlet belastning

Midt-Troms friluftsråd etterlyser konsekvensutredninger for sumvirkningene for alle de nye foreslåtte løypene sett under ett. I KU er det skrevet kort om samlet belastning for hver enkelt løype (som regel for hvert enkelt løypesegment), men ikke for hvordan alle løypene påvirker sammen. MTF mener dette er nødvendig og en naturlig del av å følge opp Naturmangfoldlovens § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning. MTF ønsker også å trekke fram to andre momenter i Bardu som påvirker natur og friluftsliv; øvingsområdene til

forsvaret og omfattende kraftutbygging. Skytefelt setter restriksjoner på store arealer, samt at både store og små kraftverk påvirker naturmangfold og naturopplevelsen. I dag er 5 nye småkraftprosjekter på høring i Bardu kommune. Friluftsrådet mener at alle disse faktorene må vurderes i sammenheng. Skuterløypene bør også vurdere ut fra hvilke planer som gjøres i Målselv og nabokommunene, samt sees i et overordnet perspektiv på hva som eksisterer i dag av løyper og villmark på større skala.

Vi vil trekke fram at det ofte er vanskeligere å reversere nye traseer enn det er å åpne dem. Det er svært viktig at vedtakene gjøres helhetlig, kunnskapsbasert og at de store natur- og friluftsverdiene får den særstillingen de etter loven skal ha.

Midt-Troms friluftsråd ønsker Bardu kommune lykke til med å ferdigstille forskrift om kommunalt løypenett for snøskuter og har tillit til at natur- og friluftinteressene blir ivaretatt i videre saksgang.

For Midt-Troms friluftsråd
Espen Prestbakmo
Daglig leder

Kopi:
Fylkesmannen i Troms
Troms Fylkeskommune